

Nummer

datum raadsvergadering	:	17 december 2020
onderwerp	:	Deelname experiment centraal tellen Tweede Kamerverkiezing 2021
portefeuillehouder	:	J. Langenacker
datum raadsvoorstel	:	10 november 2020

Samenvatting

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties nodigt gemeenten uit deel te nemen aan het experiment met centraal tellen bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021. Het experiment heeft tot doel het telproces van de stembiljetten efficiënter, betrouwbaarder, transparanter en dus beter controleerbaar te maken. De definitieve aanwijzing wordt door het ministerie afgegeven als de Raad instemt met het experiment.

Wat is de juridische grondslag?

De wettelijke grondslag voor het experiment centrale stemopneming is de Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming, die sinds 2013 bestaat. Naast de experimentenwet is het experimentenbesluit en de experimentenregeling van toepassing.

Wat is de voorgeschiedenis?

Onlangs heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gemeenten uitgenodigd om bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 deel te nemen aan het experiment met centraal tellen. De gemeente Ouder-Amstel heeft haar belangstelling inmiddels kenbaar gemaakt bij het ministerie.

Waarom dit raadsvoorstel?

De definitieve aanwijzing wordt door het ministerie afgegeven als de Raad instemt met het experiment.

Wat gaan we doen?

Deelname aan het experiment betekent wat voor het telproces (de stemopneming). Bij centraal tellen van de stemmen worden de stembiljetten in het stembureau tot op lijstniveau geteld om een voorlopige uitslag te kunnen produceren op de avond van de stemming. Het stembureau telt dus niet de stemmen die op afzonderlijke kandidaten zijn uitgebracht. Dat gebeurt de volgende dag op een centrale locatie door een daarvoor in te stellen gemeentelijk stembureau. Alle tellers werken onder verantwoordelijkheid van dit gemeentelijk stembureau dat van elk stembureau de uitslag vast stelt. Het college wijst op een later moment de leden van het gemeentelijk stembureau aan.

Wat is het maatschappelijke effect?

De uitvoering van de verkiezingen is belegd bij het team KCC/ Burgerzaken van Duo+. Dit team organiseert ook de verkiezingen voor de gemeente Ouder-Amstel. Op het moment van schrijven heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties net bekend gemaakt welke maatregelen in de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 worden opgenomen om kiezers te helpen in de covid-19 omstandigheden veilig te kunnen stemmen, stembureauleden veilig hun werk te kunnen laten doen en kiezers -

binnen de geldende maatregelen - naar het stemlokaal te kunnen laten komen. Het is de bedoeling dat kiezers die 70 jaar of ouder zijn in de gelegenheid worden gesteld om per brief te stemmen. Daarnaast is het de bedoeling dat kiezers op maandag 15 en dinsdag 16 maart in hun gemeente op een aantal locaties vervroegd hun stem uitbrengen. In elke gemeente wordt, naar rato van het aantal kiesgerechtigden in de betreffende gemeente, een aantal locaties ingericht waar vervroegd stemmen mogelijk wordt gemaakt. Voor Ouder-Amstel betekent dit dat er 2 stemlokalen worden ingericht waar vervroegd stemmen mogelijk is.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Gelet op de positieve ervaringen die zijn opgedaan bij eerdere deelnamen aan het Experiment Centrale Stemopneming, bestaat de wens om ook bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 deel te nemen. Daarnaast kan deelname aan het Experiment ook positief bijdragen aan de goede uitvoering van het verkiezingsproces en de totstandkoming van een betrouwbare telling.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Op dit moment wordt door medewerkers van het team KCC/ Burgerzaken geïventariseerd welke locaties in de gemeente geschikt zijn om in te richten als stembureau. Daarnaast wordt onderzocht welke maatregelen genomen moeten worden om het verkiezingsproces zowel voor kiezers als voor stembureauleden zo veilig mogelijk te kunnen laten verlopen. Zodra meer bekend is over de meerkosten die gemaakt worden om de Tweede Kamerverkiezing te organiseren met inachtneming van de covid-19-omstandigheden, wordt u hierover ingelicht.

Het kabinet stelt € 30 miljoen beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten bij de herindelingsverkiezingen in november 2020 en de Tweede Kamerverkiezing in 2021 als gevolg van de coronamaatregelen. De extra kosten hangen onder meer samen met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen, voor het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties die in de coronacrisis beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten, voor toegankelijkheid van de locaties en voor de aanvullende werkzaamheden die gemeenten moeten doen ter voorbereiding van de verkiezing. Voor de gemeente Ouder-Amstel komt dit neer op een bedrag van € 15.414,-. Dit bedrag wordt uitgekeerd in de vorm van een decentralisatie-uitkering.

Bovenop de financiële compensatie zal het ministerie van BZK de gemeenten ondersteunen met een wervingscampagne voor stembureauleden, en aanvullende voorlichting aan de kiezers over de COVID-19- maatregelen ontwikkelen. Dat materiaal wordt aan gemeenten beschikbaar gesteld. Wanneer de Gemeenteraad instemt met deelname aan het experiment Centrale Stemopneming ontvangt de gemeente een vergoeding van het ministerie van BZK. Vanwege de COVID-19-maatregelen wordt die vergoeding verdubbeld ten opzichte van de vergoeding die bij vorige experimenten is verstrekt. Voor de gemeente Uithoorn komt dit neer op een vergoeding van €10.000,-.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Niet van toepassing.

Wat is het vervolg?

Zodra de Gemeenteraad een besluit over deelname heeft genomen, wordt het ministerie geïnformeerd en kan deelname aan het experiment met centraal tellen bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 geformaliseerd worden.

Hoe monitoren en evalueren we?

Niet van toepassing.

